

CSVK HISTORIE 2021 – posudek oponenta soutěžní práce

Název práce: „Útěk z venkova.“ Příspěvek k vybraným aspektům života horníků (Příbram – Březové Hory, 1880–1890)

Autor práce: Bc. Lenka Čiháková

Jméno a příjmení oponenta: Mgr. Stanislava Musilová, Ph.D.

Aktuálnost zvoleného tématu:

Každodennost dělnického obyvatelstva je jedním z důležitých aspektů společnosti 19. století, na němž lze velmi dobře demonstrovat proměnu sociální struktury, životní perspektivy i poměru mezi světem práce (resp. zaměstnání) a světem domova, k němuž dochází především na přelomu 19. a 20. století. Tematika dělnictva a potažmo hornictva je však zatížena dobovým diskurzem historiografie před rokem 1989, což vedlo k poklesu zájmu o tuto problematiku v novodobé české historiografii. V současné době sledujeme renesanci zájmu o podobná témata a snahu nahlížet tuto problematiku prostřednictvím nových přístupů moderní historiografie, což plně koresponduje s badatelským záměrem autorky.

Slovní hodnocení (teoretická a metodologická východiska, kritická analýza, vlastní přínos práce):

Předložená studie si klade za cíl analyzovat sociální strukturu specifického regionu Příbramska v posledních desetiletích 19. století. Autorka se v úvodu přihlašuje k metodice hospodářských, sociálních dějin a historické demografie, jejichž postupy deklaruje obohatit o metody a postupy mikrohistorie a dějin každodennosti. Vybrané metody však autorce slouží především jako vodítka; s ohledem na rozsah práce a kvalitu použitých pramenů nebyly aplikovány v plné šíři, a jejich využití je tak spíše deklaratorní. Předloženou studii lze vnímat spíše jako případovou sondu než samostatnou a ucelenou práci. Příliš mnoho prostoru je věnováno úvodním obecným kapitolám a na vlastní analýzu pramenů a mikrohistorický vhled do životních osudů jednotlivců bohužel nezbyvá dostatek místa. Přesto považuji předloženou práci za kvalitní a přínosnou, především jako ideální vykročení pro další výzkum.

Vlastní přínos práce:

Hlavním přínosem předložené studie je snaha poznat a detailněji, bez ideologického zatížení, popsat každodenní život horníků na Příbramsku. Autorka si vybrala dva typické představitele z řad hornické society a na jejich příkladu demonstruje každodenní interakci horníka jak směrem na venek, ve vztahu ke svému pracovnímu prostředí, tak směrem dovnitř, do vlastní rodiny. Práce představuje ideální badatelské vykročení směrem k širěji pojatému výzkumnému záměru.

Práce s prameny a literaturou (aktuálnost, vhodný výběr titulů, citace):

Autorka využívá ke své práci adekvátní pramenné zdroje a pracuje též s dostatečným množstvím aktuální literatury. Poznámkový aparát čítající 61 poznámek pod čarou je kvalitně zpracován, obsahuje jak odkazy na využitě zdroje, tak vysvětlivky a rozšíření vlastního textu práce.

Formální náležitosti textu (gramatika a stylistika, grafická úprava):

Práce je psaná kultivovaným jazykem a až na občasné překlepy a drobné syntaktické nedostatky bez větších pochybení. Obrazové přílohy vhodně ilustrují textovou část, zveřejnění některých pracovních tabulek však považuji za nadbytečné.